

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi (jud. Iu.Moldovan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bender (jud.G.Druguş, I.Guzun, E.Secrieru)

ÎNCHEIERE

20 ianuarie 2021

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura raionului Anenii Noi în interesele lui Alexandru Dogari, Cristina Dogari împotriva Nataliei Ceban cu privire la recunoașterea legalității contractului de vânzare-cumpărare

și cererea reconvențională depusă de Demian Tamara împotriva Evgheniei Baltă, Cristina Dogari, Alexandru Dogari, Procuratura raionului Anenii Noi cu privire la revendicarea bunului imobil și evacuare

și cererea suplimentară a Evgheniei Baltă, Alexandru Dogari, Cristina Dogari, Procuratura raionului Anenii Noi împotriva Nataliei Ceban, Tamara Demian, Primăria satului Șerpeni, raionul Anenii Noi cu privire la anularea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață și recunoașterea tranzacției de vânzare-cumpărare din 17 iulie 2000,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2012 a Curții de Apel Bender,

c o n s t a t ă :

La 12 ianuarie 2010 Procuratura raionului Anenii Noi a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui XXXXX, XXXXX împotriva Nataliei Ceban cu privire la recunoașterea legalității contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii Procuratura raionului Anenii Noi a invocat că la 17 iulie 2000 Baltă Vera a procurat de la Ceban Natalia o casă de locuit situată în XXXXX, contra unei sume de 7000 lei. La momentul tranzacției, careva contract de vânzare-cumpărare n-a fost întocmit. Pe toată perioada de timp de la momentul procurării Baltă Vera, Baltă Evghenia și minorii Dogari Cristina și Dogari Alexandru au locuit în imobilul menționat și careva impedimente din partea Nataliei Ceban nu au fost.

A menționat că persoanelor sus indicate le-au fost stabilite vize de domiciliu, de către Primăria Șerpeni, raionul Anenii Noi.

La 27 octombrie 2009 Baltă Evghenia s-a adresat cu o cerere către Procuratura Anenii Noi în vederea inițierii unei acțiuni civile pentru stabilirea

dreptului de proprietate asupra casei de locuit, în care la moment locuiește cu doi copii minori ai săi, XXXXX și XXXXX și Baltă Vera care este pensionară.

A indicat că, luând în considerare faptul, că ea este unica persoană aptă de muncă și unicul întreținător, ea nu are posibilitatea de a se adresa în instanța de judecată.

A relatat că, deoarece nu este întocmit un contract de vânzare-cumpărare, Ceban Natalia încearcă să-i evacueze din imobil.

A solicitat Procuratura raionului Anenii Noi recunoașterea tranzacției din 17 iulie 2000, încheiate între Baltă Vera și Ceban Natalia, referitoare la vânzarea-cumpărarea imobilului înregistrat în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr. XXXXX.

Ulterior, Procuratura raionului Anenii Noi a depus o cerere suplimentară cu privire la concretizarea cerințelor și a solicitat recunoașterea tranzacției din 17 iulie 2000, încheiate între Baltă Vera și Ceban Natalia, referitoare la vânzarea-cumpărarea imobilului înregistrat în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr. XXXXX. Obligarea Primăriei XXXXX de a efectua modificările în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr. XXXXX, cu introducerea în calitate de proprietar pe cet. Baltă Evghenia.

La 18 mai 2010 Demian Tamara a depus cerere reconvențională împotriva Evgheniei Baltă, XXXXX, XXXXX, Procuratura Anenii Noi cu privire la revendicarea bunului imobil și evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea acțiunii Demian Tamara a invocat că, casa de locuit în litigiu este casa părintească a mamei sale Ceban Natalia care este proprietară a casei menționate, amplasată în XXXXX. La data de 22 decembrie 2009 Ceban Natalia Zaharia a întocmit pe numele Demian Tamara un contract de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață.

A solicitat Demian Tamara revendicarea bunului imobil, casa părintească, care îi aparține cu drept de proprietate în baza contractului de înstrăinare cu condiția de întreținerii pe viață din 08 decembrie 2009, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi, număr cadastral XXXXX la data de 22 decembrie 2009, care se află în posesia și folosință nelegitimă a pârâților. A evacua pârâții în cauză din proprietatea ei, fără acordarea altui spațiu locativ.

La 30 iulie 2010 Evghenia Baltă, Alexandru Dogari, Cristina Dogari, Procuratura raionului Anenii Noi a depus o cerere suplimentară împotriva Nataliei Ceban, Tamara Demian, Primăriei satului Șerpeni, raionul Anenii Noi cu privire la anularea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață și recunoașterea tranzacției de vânzare-cumpărare din 17 iulie 2000.

În motivarea cererii suplimentare s-a indicat că la 25 decembrie 2009 Procuratura raionului Anenii Noi a depus o cerere de chemare în judecată în interesul copiilor minori XXXXX și XXXXX împotriva Ceban Natalia și Primăriei satului Șerpeni în vedere recunoașterii legalității contractului de vânzare-cumpărare. Conform sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 14 decembrie 2007 au fost stabilite cu certitudine elementele infracțiunii prevăzute de art. XXXXX Cod penal, în privința persoanei XXXXX cu condamnarea acesteia și explicarea părților vătămate Ceban Vera și Ceban Evghenia într-u apărare intereselor și recuperarea prejudiciilor cauzate, dreptul de a înainta o acțiune civilă în instanțele naționale.

A relatat că la cererea reconvențională depusă de Demian Tamara și Demian Ștefan din 06 mai 2010 a fost anexat și contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață din 08 decembrie 2009.

A considerat Procuratura raionului Anenii Noi că contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață din 08.12.2009, este ilegal și lipsit de careva temeieri juridice, având menirea doar de a ascunde adevărul și de a prejudicia repetat, reclamații din următoarele motive de fapt și de drept.

A menționat că începând cu anul 2000 pârâta Ceban Natalia nu a locuit împreună cu Demian Tamara și Demian Ștefan. Odată cu vânzarea casei de locuit, Ceban Natalia nu a putut transmite conform pct.1 a contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață posesia casei de locuit din motiv, că aceasta din urmă a pierdut acest drept odată cu vânzarea casei de locuit nr. cadastral XXXXX.

Pârâții Ceban Natalia și Demian Tamara cunoșteau la momentul încheierii contractului, că bunul în cauză a fost deja o dată vândut și se află în litigiu și pentru a se ascunde de acest lucru au organizat această vânzare fictiv, fapt ce contravine cu condițiile contractului de înstrăinare.

Odată cu procurarea imobilului din XXXXX, reclamații au primit viză de reședință, pe adresa în cauză, ca dovadă că sunt stabiliți cu traiul în localitatea dată. Taxele locale și impozitul pentru spațiul locativ deținut în proprietate l-au achitat timp de 10 ani, și careva contribuții din parte lui Ceban Natalia nu au fost.

Locuind în această casă împreună cu toată familia, de la procurarea ei, la 17 iulie 2000, și obstacole întru exercitarea dreptului de proprietate din partea pârâților nu au avut.

Au solicitat Baltă Evghenia, XXXXX, XXXXX, Procuratura raionului Anenii Noi declararea nulă a contractului de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață încheiat între Ceban Natalia și Demian Tamara ca ilegal. A recunoaște valabilitatea tranzacției din 17 iulie 2000, încheiată între Baltă Vera și Ceban Natalia, referitoare la vânzarea-cumpărarea imobilului înregistrat în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr. XXXXX, nr. cadastral XXXXX. A obliga Primăria satului Șerpeni, raionul Anenii Noi să modifice în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr. XXXXX, în calitate de proprietar pe cet. Baltă Evghenia Alexandru.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2010 a Judecătoriei Anenii Noi a fost suspendată cauza civilă până la soluționarea plângerii privind atragerea la răspundere penală a Nataliei Ceban.

Prin hotărârea din 29 iunie 2012 a Judecătoriei Anenii Noi s-a admis cererea Procuraturii raionului Anenii Noi în interesul lui XXXXX, XXXXX către Ceban Natalia cu privire la recunoașterea contractului de vânzare-cumpărare. S-a recunoscut tranzacția din 17 iulie 2000 între Baltă Vera și Ceban Natalia, referitoare la vânzarea-cumpărarea imobilului în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr. XXXXX al XXXXX.

Cererea reconvențională depusă de Demian Tamara a fost respinsă.

Cererea suplimentară a Evgheniei Baltă, XXXXX, XXXXX, Procuratura raionului Anenii Noi a fost admisă. S-a recunoscut nul contractul de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață încheiat între Ceban Natalia și Demian Tamara din 08 decembrie 2009, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi, număr cadastral XXXXX la data de 22 decembrie 2009. S-a obligat Primăria

XXXXX să modifice în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr.XXXXX în calitate de proprietar pe Baltă Evghenia.

În motivarea soluției sale instanța de fond a menționat că, la 17 iulie 2000, Baltă Vera (în prezent decedată), prin intermediul lui Ruban Taisia a procurat de la Ceban Natalia, o casă de locuit în XXXXX, înregistrată în registrul de evidență a gospodăriilor cu nr.XXXXX, contra sumei de 7000 de lei. Faptul dat a fost demonstrat în cadrul procesului penal, intentat împotriva XXXXX și prin însăși explicația pârâtei Ceban Natalia, care a recunoscut, că a primit suma de 6000 lei de la XXXXX, în scopul vinderii casei de locuit, iar tranzacția de vânzare-cumpărare a casei de locuit urmau a fi întocmite ulterior. Tot în aceeași explicație, Ceban Natalia, a indicat că documentele pe casă nu au fost perfectate din lipsă de bani (f.d.11, 73-75).

Prin decizia din 27 noiembrie 2012 a Curții de Apel Bender s-a respins apelul declarat de Demian Tamara și Ceban Natalia și s-a menținut hotărârea din 29 iunie 2012 a Judecătoriei Anenii Noi.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că, la 08 decembrie 2009, Ceban Natalia și fiica acesteia Demian Tamara au perfectat un contract de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață. Contractul dat este lovit de nulitate absolută din momentul semnării acestuia din motivul, că ambele părți cunoșteau cu certitudine faptul existenței persoanelor interesate la acest imobil, cu atât mai mult că Ceban Natalia pe parcursul de mai bine de 9 ani nu mai deținea atributele de posesie și folosință a bunului imobil în cauză, iar încheierea unui astfel de contract, instanța de fond corect a apreciat-o ca o eschivare intenționată a pârâtei Ceban Natalia de la autentificarea notarială a contractului de vânzare-cumpărare din 17 iulie 2000, încheiat cu Baltă Vera.

A relatat instanța de apel că concluziile primei instanțe sunt bazate pe circumstanțele de fapt ale cauzei, pe justa apreciere a probelor cercetate și sunt în concordanță cu aplicarea corectă a normelor dreptului material și procesual.

La 05 noiembrie 2020 Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, repunerea recursului în termen, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii inițiale și a cererii suplimentare și de admitere a cererii reconvenționale.

În motivarea recursului s-a indicat că Ceban Natalia și Demian Tamara nu au primit copia deciziei instanței de apel, iar la pronunțarea deciziei nu au fost prezente. Cu decizia instanței de apel au făcut cunoștință la 16 octombrie 2020. Prin urmare, consideră recurențele că necomunicarea deciziei instanței de apel este o circumstanță obiectivă care justifică repunerea recursului în termen.

S-a menționat în recurs că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt nefondate deoarece nu a fost atras în proces Ruban Taisia, fapt ce contravine prevederilor art.432 alin.(3) lit.d) Cod de procedură civilă.

Au invocat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La caz, prin prisma normei enunțate, se constată că recursul declarat de către Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș împotriva deciziei din 27 noiembrie 2012 a Curții de Apel Bender a fost depus la 05 noiembrie 2020 prin urmare cu depășirea termenului de 2 luni, care este unul de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs relevă că, motivul invocat de către Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș în justificarea depunerii recursului menționat în interiorul termenului prevăzut de lege, nu îndeplinește cerințele prevăzute de lege.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, decizia Curții de Apel Bender contestată cu recurs de Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș, prin care au fost respinse apelurile declarate de Demian Tamara și Ceban Natalia și s-a menținut hotărârea din 29 iunie 2012 a Judecătoriei Anenii Noi, a fost pronunțată la data de 27 noiembrie 2012.

Conform procesului-verbal din 27 noiembrie 2012 a instanței de apel, Ceban Natalia și Demian Tamara (f.d.158-159) au fost prezente în cadrul ședinței de judecată, astfel, contrar susținerilor recurentelor, decizia a fost pronunțată în prezența acestora.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentelor față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dreptul la un proces echitabil, care este garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care exprimă preeminența dreptului, unul din elementele fundamentale ale căreia este principiul securității raporturilor juridice care stabilește, între altele, că soluția definitivă a instanței de judecată nu trebuie pusă în discuție.

Or, admiterea unui recurs tardiv, ar încălca principiul securității juridice, în situația în care marja de apreciere a termenului de depunere a unui recurs nu este nelimitată.

Prin urmare, se constată că recursul împotriva deciziei instanței de apel este depus cu omiterea excesivă a termenului de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC.

La acest segment se va reitera că o astfel de constatare este compatibilă și cu respectarea standardelor inserate în Convenția Europeană pentru Apărarea

Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că, lipsa unor acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că, recurentele nu au depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului declarat de către Demian Tamara și Ceban Natalia (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

Instanța de judecată consideră că, nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurentelor și al reprezentanților acestora.

Mai mult ca atât, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că avocatul stagiar Foltea Maria nu este în drept de a declara recurs împotriva deciziei din 27 noiembrie 2012 a Curții de Apel Bender, din numele Nataliei Ceban, or, avocații stagiaari pot acorda asistență juridică clientului în cadrul judecătoriilor, curților de apel și autorităților publice, și nicidecum în cadrul Curții Supreme de Justiție, prevederi stipulate și în art. 15 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. b) și 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ceban Natalia, reprezentată de avocatul stagiar Foltea Maria și de Demian Tamara, reprezentată de avocatul Miroslav Cauș.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru